

Irena Anžlovar
Osnovna šola Žužemberk

Planinstvo na Osnovni šoli Žužemberk

Povzetek: Življenje se je obrnilo tako, da sem se v zgodnjih tridesetih srečala s planinstvom, gorništvom, plezanjem ... Ker moj poklic temelji na vzgoji otrok, sem razmišljala, kako bi del svoje ljubezni do hribov in gora ponesla tudi med svoje učence in s športnim udejstvovanjem vplivala na vsestranski razvoj otrok. S priključitvijo že obstoječemu planinskemu krožku sem kot učiteljica razredne stopnje znala spodbuditi učence in njihove starše, da se zdaj pogosto in številčno udeležujejo pohodov. Naše druženje temelji na skupnem sodelovanju in medsebojnem spoštovanju. Skupni pohodi so zgled odličnega sodelovanja med šolo in starši, kar vsekakor spodbudno vpliva na razvoj mladih planincev.

Ključne besede: planinski krožek, organizacija in izvedba planinskega pohoda in težave, ki lahko pri tem nastanejo, sodelovanje med šolo in starši. **Mountaineering at Žužemberk elementary school.**

Abstract: I became interested in mountaineering and mountain climbing in my early thirties. Since my profession is education of children, I gave a lot of thought on how to transfer a party of my love of mountains to my students and to influence their general development by interesting them in sports. Being a primary level teacher, I was able to include them into an already existing extra-curricular mountaineering activity and to motivate the students as well as their parents to often participate in our excursions in great number. Our gatherings are based on cooperation and mutual respect. The collective excursions are an outstanding example of cooperation between the school and the parents, which is certainly impacts the development of the young mountaineers in a positive way. **Keywords:** extra-curricular mountaineering activity, organising and conducting a mountaineering excursion and possible problems, cooperation between the school and the parents.

V iskanju sebe

Osnovna šola, gimnazija in Pedagoška fakulteta, vmes pa otrok, poroka in družinsko življenje. Po fakulteti hitro v službo in služenje denarja za hišo, avto, poskrbeti za moža in otroka ... Vseskozi misel, kako preživeti svojo družino in kako si ustvariti čim več v čim krajšem času. Leta so tekla, hiša in avto na svojem mestu, otroka sta prav pogumno rasla in kar naenkrat se iz vse norije pri rosnih tridesetih ustavim in zbudim. Kar naenkrat mi je popoldne ostalo nekaj prostega časa in nisem vedela, kako naj ga pametno porabim. Le kaj naj počnem? Kaj me veseli? In kje naj najdem svoj mir, po katerem tako hrepenim?

Naneslo je, da sem se čedalje večkrat s sestro odpravila na bližnje in daljne hribe. Tam sem spoznala nekaj zanimivih ljudi, ki so me popeljali tudi v visokogorje. Popeljali so me tja, kjer sem se

počutila varno, sproščeno, veselo, polno optimizma in navdušenja. Verjela sem, da sem končno doma. Da je moja duša končno našla svoj mir in mojemu življenju sem našla smisel. Gore so me zasvojile. Resnično zasvojile. Noben težko osvojeni vrh me ni odvrnil od tega, da ne bi čez nekaj dni zopet »maširala« tja gor. Moje življenje je tako postalo eno samo preračunavanje časa in štetja osvojenih vrhov. Kar ne morem pozabiti, kako sem hitela zjutraj v šolo, da opravim s poukom, potem pa dve uri vožnje do Jezerskega in popoldanski skok na Kočno ali pa do Vršiča in naprej do Prisojnika. Po začetni evforiji in pravega norenja pa sem se končno umirila in začela uživati in živeti v naravi.

Planinski krožek na naši šoli

Na šoli je takrat že deloval planinski krožek, a so bile ture redke in slabše obiskane. Nekajkrat sem

se pohodom priključila kot spremljevalka. Takrat na mentorica je odšla na porodniški dopust in spodbudila me je, da vodenje krožka prevzamem kar jaz ob pomoči športne pedagoginje, ki poučuje na naši šoli. Končno sem lahko svojo ljubezen do gora prenesla tudi v »službo« in med ljudi. Nisem se zavedala, da bom lahko s svojo predanostjo in željo pritegnila na pohode toliko otrok.

Tri leta delovanja

Letos se je končalo tretje leto planinskega krožka pod mojim mentorstvom. V teh treh letih smo obiskali različne konce Slovenije (Gorenjska, Štajerska, Notranjska, Zgornje Savinjska dolina, Primorska ...). Naj naštejemo le nekaj vrhov: Krim, Trdinov vrh, Slavnik, Sv. Ana, Mrežce, Snežnik, Mirna gora, Tinjan in Socerb, Straški hrib, Golica, Plešivica, Polhograjska grmada, Slivnica, slap Rinka, Lisec, Frata, Sveti Peter, Frata, Vremščica, Lisca ... in še bi lahko naštevala. Pa saj sami vrhovi niso tako pomembni. Pomembna so naša skupna druženja, pomembna je samozavest, ki se krepí v otrocih, pa telesna in duševna pripravljenost udeležencev pohoda.

Kako poteka organizacija in izvedba izleta oz. pohoda

1. IZBIRA LOKACIJE: Pri tem večinoma nimamo težav. Že starši sami in otroci povedo svoje predloge. Upošteevamo predvsem letni čas in starost večino šolskih pohodnikov (prva triada). Izbiramo neprezahtevne ture. Nekaj pohodov izvedemo v domačem okolju (otroci spoznavajo domačo pokrajino), nekaj pa jih izvedemo po različnih koncih Slovenije (otroci spoznavajo različne kotičke Slovenije).
2. ORGANIZACIJA POHODA: Ko imamo izbrano lokacijo, je treba postaviti termin (po navadi imamo izbranega tudi nadomestnega) in začeti aktivne priprave. V priprave so zajeti:
 - a) REZERVACIJA AVTOBUSA, ki mora biti opravljena pri nas kar 3–4 tedne pred pohodom, (to pomembno delo vedno opravi g. Peter, oče dveh naših pohodnikov);
 - b) RAZDELITEV PRIJAVNIC MED UČENCE (To storimo deset dni pred planiranim izletom.). Za prijavnice na RS poskrbim sama, na PS

in podružnični šoli pa prijavnice po navadi razdeli športna pedagoginja, ga. Darja; V šoli imamo tudi dva kotička, kjer s plakati predstavimo naš naslednji pohod in dodamo še nekaj prijavnic.

- c) (S)POZNAVANJE TERENA. Večino destinacij s športno pedagoginjo pozna. Če je ne, se vedno vsaj ena odpravi na ogledno turo. Pot je treba poznati. Če je pot zahtevnejša in na manj poznanem terenu, se nam pridruži vodnik PD Krka Novo mesto.
- č) ZBIRANJE PRIJAVNIC poteka tako, da vsak učenec prinese podpisano izjavo staršev, na kateri je zapisano tudi število udeležencev pohoda.
- d) DVA DNI pred odhodom moramo imeti zbrano število pohodnikov (zaradi velikosti avtobusa), poravnane morajo biti finančne obveznosti. Četrtek je po navadi tudi dan odločitve, ali bo pohod izpeljan ali je zaradi zelo slabih vremenskih razmer prestavljen.
- e) SEZNANITEV UČENCEV z izvedbo pohoda. Po potrebi imamo z vsemi učenci še kratek sestanek, na katerem jih opozorimo na obutev, oblačila, posebnosti ...
- f) IZVEDBA POHODA po zastavljenem načrtu. Vsa pozornost velja VARNOSTI vseh udeležencev. In PRIJETNEMU DRUŽENJU. Nikoli ne hitimo, skrbimo za dovolj postankov. Vedno poskušamo zadovoljiti vsem potrebam in željam. Res pa je, da naši pohodniki niso zahtevni.
- g) EVALVACIJA POHODA poteka že na avtobusu skupaj s starši. Iščemo dobre stvari, pa tudi pomanjkljivosti. Z otroki se po navadi pogovarjamo tudi v šoli. Skupaj izpolnimo interno planinsko knjižico, izdelamo fotoreportažo in na zemljevidu Slovenije označimo vrh, ki smo ga osvojili. Sama napišem tudi članek, ki ga objavimo na spletni strani šole.

Ko končamo en pohod, se po navadi takoj začnejo priprave na naslednjega. In vse se vrti v krogu vse do konca šolskega leta.

Težave, s katerimi se občasno srečujemo pri načrtovanju in izvedbi

- a) ŠTEVILO UDELEŽENCEV POHODA (Večkrat se zgodi, da je pohodnikov nekoliko več kot

za en avtobus, za dva pa jih je premalo. To rešimo tako, da gre kdo od staršev s svojim avtomobilom, na voljo imamo tudi šolski kombi).

- b) VREME (Starši bi hodili na pohode samo v jasnem, lepem in sončnem vremenu. Vsi planinci pa vemo, da je vreme v hribih večkrat tudi nepredvidljivo in manj ugodno. Počasi jih navajamo, da so tudi veter, megla, oblaki ... del narave.)
- c) NEUPOŠTEVANJE ROKA PRIJAVE IN PORAVNANJE FINANČNIH OBVEZNOSTI (Nekateri starši odlašajo s prijavo do zadnjega dne, kar zelo oteži organizacijo. Še težje pa je, kadar se prijavijo, ne prinesejo denarja in v soboto ostanejo doma zaradi nekoliko slabšega vremena. Težko je zaradi plačila avtobusa. Dobro, da so to izjeme. Stvari rešujemo tako, da sproti in po

potrebi večkrat opozorimo na pravila in dogovore.)

- č) SLABŠA OBUTEV pri nekaterih udeležencih.
- d) POMANJKANJE ČASA za podroben ogled tur, pa tudi za samo izvedbo (Na primer: letošnje šolsko leto sva organizirali devet pohodov, sama sem naredila še dva ogleda. Torej sem »delala« kar 11 sobot, kar ni tako malo. Res mi je v zadovoljstvo, pa vendar vse skupaj vzame veliko prostega časa.
- e) RAZPRŠENOST UČENCEV po razredih in podružnici. (V začetku je bilo potrebnih veliko usklajevanj. Zdaj je sistem dobro utečen in stvari tečejo dobro. Če po naključju kakšnemu učencu kaj uide, že ve, koga mora poiskati. Učenci in starši so navajeni, da poiščejo go. Darjo, mene ali g. Petra, enega izmed staršev, ki tesno sodeluje z nama.)

Seznam letošnjih pohodov

LOKACIJA	DATUM	ŠT. UDELEŽENCEV	VSEBINA
KOMANCA	1. 10. 2013	47	Hoja do vrha. Peka hrenovk. Predstavitve dela lovcev.
POLHOGRAJSKA GRMADA	26. 10. 2013	55	Krožna pot na vrh. Naravne znamenitosti. Obisk turistične kmetije.
POT PO LOGARSKI DOLINI	16. 11. 2013	76	Naravni prehod »igla«, slap Rinka.
VINOGRADNIŠKI OKOLIŠ LISEC	7. 12. 2013	52	Pohod do bližnjega vinogradnega okoliša. Naravne znamenitosti domače pokrajine.
SVETI PETER	18. 1. 2014	58	Pohod do najvišjega vrha Suhe krajine.
FRATA	14. 2. 2014	33	Nočni pohod z lučkami.
VREMŠČICA	15. 3. 2014	53	Vzpon na vrh. Značilnosti Primorske.
SLIVNICA IN KRIŽNA JAMA	12. 4. 2014	54	Pridružili smo se akcijama Očistimo Slovenijo in Hribolazec.si. Naravne znamenitosti, ljudsko izročilo ... Obisk Križne jame.
LISCA	31. 5. 2014	53	Vzpon na Lisco. Vremenski radar. Orientacijske naloge. Podelitev nagrad in priznanj najzvestejšim pohodnikom.

Ure planinskega krožka na šoli

Ker se je planinstvo resnično prijelo na naši šoli, sem v šoli izpeljala tudi več ur planinskega krožka. Pri urah smo se pogovarjali o varni hoji v hribe, o primerni vsebini nahrbtnika, o prvi pomoči, izdelovali smo fotoreportaže o naših izletih, na steno šolskega hodnika smo obesili zemljevid, na kateremu označimo vsak obiskani vrh. Skupaj smo izdelali svoj logotip. V marcu smo ustvarjali na temo Moja pot v gore. Nastale slike smo poslali PD Krka Novo mesto, ki je ob 100. obletnici razpisal natečaj. Z nagrajenko Nušo sva se udeležili slavnostne podelitve in spet sta rasla najina ponos in vera, da bova še dolgo skupaj hodili v hribe.

Slika 1: Slavnostna podelitev priznanj v Kulturnem centru Janeza Trdine (Foto: Aleš Platiše)

Plezanje na umetni steni

Pozimi so bili otroci nekoliko manj dejavni. Pa sva s sodelavko poskrbeli, da sva jih odpeljali v bližnjo šolo, ker so se lahko nekateri preizkusili v plezan-

ju po umetni steni. In spet sva našli nekaj novih talentov in zadovoljnih obrazov.

Slika 2: Plezanje na umetni steni v Dolenjskih Toplicah (Foto: Irena Anžlovar)

Sodelovanje staršev, učiteljev in otrok

Že dolgo vemo, kako pomembno je dobro in odkrito sodelovanje med starši in šolo. Planinski krožek nam je ponudil neizmerno možnosti po povezovanju in dopolnjevanju. Naših pohodov se večinoma udeležujejo cele družine ali vsaj eden izmed staršev in njihovi otroci. V začetku sem mislila, da mi bodo starši lahko obremenjujoč dejavnik, pa se je izkazalo, kako pomembno je naše skupno druženje vplivalo na razvoj njihovih otrok. Postavili smo si jasne meje in pravila, ki se jih držimo. S sodelavko sva tisti, ki vodiva in organizirava izlet, skupaj pa smo odgovorni za dobro počutje in varnost vseh udeležencev. Starši so ravno tako pomemben dejavnik pri izbiri lokacije naših pohodov. Nič kolikokrat se med našimi podvigi pogovarjamo, kam gremo pa naslednjič in kako naj stvari izpeljemo, da bo prav za čim več otrok in staršev. Idej in predlogov je veliko, odločitve pridejo sproti in skupaj. Skupno sodelovanje in odločanje občutijo in vidijo tudi otroci. Mislim, da se z našimi dobrimi odnosi krepi spoštovanje učitelja tako na izletih kot tudi v šoli. Kako drugače se počutimo, ko se srečamo v šoli in kako lepo je, ko se lahko pohvalimo, kje smo bili, kaj smo počeli, kaj zanimivega smo opazili. Drug drugemu dajemo veljavo in spoštovanje. Sodelovanje med starši in mano se je okrepilo

celo do te meje, da sem med njimi našla nepogrešljivega tesnega sodelavca. Enega izmed staršev, ki mi ureja vse prevoze (jih usklajuje finančno in časovno), mi išče podatke o zanimivih turah, priskrbel je finančna sredstva za nakup majic, presenetil nas je z izdelavo žiga, na katerem je logotip našega planinskega krožka ... Tako sodelovanje mi je največja nagrada za ves moj trud in opravljeno delo.

Slika 3: Triperesna deteljica, ki skrbi za dobro, varno in uspešno izpeljane pohode. (Foto: ga. Jasna Piškur)

Pomembnost usposabljanja

Pohodi so precej obiskani. Za vsako dejavnost, ki jo kdo organizira, moraš biti usposobljen in si zanj odgovoren. Zato se poskušam tudi sama čim bolj izobraževati na vseh področjih. Lani sem se udeležila 8-dnevnega usposabljanja v Bavšici za mentorja planinskih skupin. Dobila sem nekaj dragocenih izkušenj, ki jih s pridom uporabljam tako v šoli kot na pohodih. Med šolskim letom sem se udeležila seminarja iz prve pomoči, saj vemo, da je tudi to področje izjemno pomembno. Moja želja je, da to znanje čim manjkrat uporabim. Moj naslednji podvig bo opravljanje vodniških izpitov, pa udeležba na seminarjih o orientaciji ... Toliko energije in volje imam, da nadaljujem dobro zastavljeno delo.

Za konec

Živimo v Žužemberku. Dolenjska – domača, kmečka pokrajina. Ljudje so vpeti med službe in delo na kmetiji. Časa za poležavanje enostavno ni. Pa vendar sem jaz kot kmečko dekle našla mir in ljubezen v gorah, in to ponesla med svoje učence in njihove starše. Ponosna sem nase, še bolj pa na vsakega otroka in vsakega izmed staršev, ki se je kdajkoli pridružil našemu pohodu. Da jim je uspelo odložiti delo, nekateri celo parkirati svoje traktorje za nekaj ur. Ponosna sem, da sem del Žužemberka. Da sem z leti postala del njih in da mi z leti tudi zaupajo. Zaupajo sebe in njihove otroke.

Ni ga večjega zadovoljstva, ko na vrhu nekega hriba stoji 50 ponosnih Suhokranjcev.

Slika 4: Skupna fotografija na Mirni gori. (Foto: Irena Anžlovar)

Vsekakor mi ne bi uspelo brez podpore staršev učencev, športne pedagoginje na naši šoli, ge. Darje Sedaj, ki prevzema velik del odgovornosti in s polno paro sodeluje z mano, vodstva šole, PZ Krka Novo mesto, ki nam občasno »posoja« svoje vodnike in mi je omogočilo izobraževanje, sodelavcev, ki odobravajo naše delo, pa partnerja, ki me spodbuja in mi pomaga pri skritih malenkostih, da določen izlet oz. pohod uspe ... Brez njih ne bi izpeljali vsega tega. Skupaj pa smo zmogli toliko in bomo še več. O tem sem prepričana.

Planinski pozdrav, Irena Anžlovar, mentorica planinskega krožka na Osnovni šoli Žužemberk ■

MESTO JE VELIKA HIŠA

Na delavnici smo zgradili veliko mesto na način, kot to delajo prostorski načrtovalci in urbanisti. Naredili smo naravne elemente, hiše, jih povezali s cestami, železnicami in mostovi. Naredili smo urbane javne prostore (parke, trge, parkirišča). Na koncu smo o našem mestu posneli film »Prostorski scenarij EPK - Maribor 2012«. Delavnica je bila izvedena 9. 4. 2011 v Umetnostni galeriji Maribor pod vodstvom arhitektov Uroša Lobnika in Andreje Podlipnik.

